

A. I C.A. Mohwasa. prok'd
 P.P. 1-8. Pte, Bag, Bloedfontein School
 P.O. Schildpadfontein 2/8/40
 453 (5) [O] card. K34/57. Dist Pretoria 30 July 1940

indexed

Marriage procedure of the Babina of Blomberg

H.P. (67)

Titina

Tšeo ka Sebirwa babina rane ba x Tauatswala
 ① Ke kxopelo ya (mosadi) tšeo ya mosadi
 xorogwa motho (motho yo bare ke mmaditsela)
 mmaditsela. Bare xo yena, re e le xaba
 mokete o yo re nyakela mpyanantswana
 (ke xore yo re tšonela mosadi) xa ba dumela ba
 ke babo mosetana) xana bare xa re rate le xe ba rata,
 ke xore fao ba rata xo bona nete ya babo
 lesoxana. le bona ba fela ba xona mmaditsela
 xore a e xo bolela le bona xape le xape,
 le xe xo ka fela di'kxwedi tše pedi xoba thoro
 ② ke xore ke fao ba dumelang xona.
 ba thoro xo (moleledi) xo mmaditsela re xo kwele
 yo motho yo ke wa batho, re tla sala re
 tšibisa beng baxaxwe, (beng baxaxwe ba xa
 metswella bao eleng ba letoko la xabo),
 ke xore xo a kholwe taba ye xare xa batho.
 ka xore xo ntšhe xo tšeba monna le mosadi
 eleng batwati ba ngwana, ba mmaditsela
 a fihlileng sobona, xa nntšhi a bolela di'taba
 tše. Ka fao ^{motswadi} xphutha ba xabo are xo bona ba
 xeso, tšebang xore ke tšwenywa ke ba xa
 mokete, bare re nyaka mpyana-tswana faodi
 a ka bona. ke xore motswadi odi file xo yo
 a klonaxanang le ena ka lesika xore adi
 ishe xo fihlela di'bile di'bolela xo yena

C

II

K34/57

453

bare lena le seng ka diba tše?
 byale fao bona ka xore ke taba ye edutšeng
 mo xo bona kxale bare vena se edumetše.
 Ka fao kamoka ba edumetše ka taelo ya
 batwadi ba ngwana. xaelengwana obe^a sa ~~buti~~
 butwe selo xobane obe a tšewa e e sa le
 ngwana wa di kxwedi. Fao ba bo Mosetsana
 ba šila šola (mothoko) e bitwa thekxwana
 ba e fa moaditšela. (xotloxa tšatšing leo lena
 onyaka eo mong eo aka tšenang ka
 yena xabo mosetsana) oša xabo lesoxana
 ba bo motšei le bona ba dira byalo ka babo
 Mosetsana bare se ntšē se nyaka mpyana xabo
 mo kete se bile se bone mo xo nyeleng mpya ya
 motho. ~~U sa~~ ba bile ba thitšē thekxwana
 šē, ka fao le bona ba e thabela taba ye yeo.
 ba nyaka motho ya lebaneng xo bula
 thekxwana (~~le tšeng~~) / yeo yena o a e
 bula, se ntšē se lexona mo xona mo emongwe
 le emongwe a ~~amand~~ iminola xore a xoxe.
 ē taxi wa keyeo mongwe le yeo.
 ke xore motho goa wa xo bula thekxwana
 o i bula ka selo e kaba pudi' xo ba nku
 ka mo a sa klockeng ka xona xoba kxomo
 ka baka leo papaxe motšei o ntšā ^{toe pedi} ~~se sengwe~~
 se ^{tša} ~~sewang~~ le tšeo di ba dilwexo ka xodimo
 xo tlatša sa mobudi wa thekxwana

bakomotšei

6

K34/57

453 ya pele ke tsebe xa dikwe, ya bobedi ke madede
 (ke xore ke Marala) e bofa dilo tšela kamoka mmaditšela
 o wa di tšea o di iša xona kwa xabo Mosetsana.
 Ke yena mmaditšela a, mokatala Tau e ka modya tseleng
 Mafoko a kloka mošē ke xe ba moreta.
 Yena xe a filha obotsa ba bo Mosetsana are
 xo bona, mpiletseng mokete (ke xore ora ~~mm~~ yo aka
 tšenang ka yena xore ebe klatse mo dilong tse
 (thotong ye) are xore yena wena seema sa bakolobolo
 se re mafoko ke a bobedi wa boraro ke mpeane.
 ke xore o monyakela xore le mohla ba klanoxa
 a mothuse mo dilong tse; are ke tsibisa ba xa
 mokete xore ke tšo romilwe ke ba xa mokete xore
 ke tšise dilo tšela ba di bitša ka ona maina
 a leng ka xodimo. Fao le bona ba phutha ba xabo
 xo ba tsibisa xore thoto ela e buile. ke pudi
 tse tharo ya tšekxwana le tsebe xadikwe le
 ya (madede) mofo. Byale bona ba leboxa bare
 tsibisang ba xa mokete ba apese mosadi wa
 bona dikobo, xe a filha a bolele byalo. xo sekwa
 dikobo tse pedi ya monatswale (mmaxwe) motšewa
 te ya Mosetsana. Ka moraxo ba ntša dikxomo
 bare ke di peclela (dipectetsa) xore yo mongwe
 a seke a tšena, tšeo xa di balwe xobane xa
 se le nyalo fao wena o fela oreka dikobo
 o mo fa xo filha e ba mosadi xoba (kxarebe,
 kxopa).

Q

Q

K34/57

453

Kxopa

xa ele Kxopa ba le tsibisa ba roma ~~roma~~ mmaditela
 bare yo tsibisa ba mokete o re mosadi wa bona
 o ~~ke~~ xodile ~~o~~ (okxopile) ka lebakleo xo tla
 fetsa kxwedi e ke xoba tsepedi. fao hessoxana le
 tsibisa ba xabo le re ke yo nt nyakai xo yo
 nwa le Tsoku bona ba dumela ~~to~~ bare ke a
 maswen o ya ka pudi xoba moruka (phetan)
 a fihla ^{moteng} ~~o~~ otsena ka ntlhong yabo mosetsana
 fao le bona ba tseba xobane ke yena ka xobane
 mosadi o xodile ba tla kwa lemati fela.
 ka le baka leo ba roma yo mo nqwe fela xore
 a tleaxa bone xore ke wena ~~isang~~ na?
 O re O mang? e ke nna Monna wa mokete.
 ke xore fao mosetsana xa a bolale le monna wa xaxwe
 o a mothsaba ^{o tla roma motho xo maditela wawe ke phimotawe fano} o tla robala o noši ^{ke busiso}
 o tla roma ~~motho~~ mmaditela yole wa xo nyakera
 ke yole wa xero ^{ka bošexo} xobane yena o dula
 xona kwa xabo mosetsana, yena ~~xa~~ ^o a ba
 tsibisa ba tlare re a leboxa o tlile xae.
 Ka tsatsi leo o robala ka tlala bare ^{xo} o dya
 o phura leboto la ntlo. mosetsana o a xo thaba.
 wena o robala le dikxopa tse dingwe fela ka
 kobo tla xaxo o noši. Bosasa ke xona mmaditela
 a fihla o motsibisa xore ke tlilo xo nwa
 Letsoku, yena o bitsa Mosadi eo mongwe
 yo mifwa (Lekhari) yena o ~~bit~~ bitsa Mathari
 O re o

E

K34/57

453

ka Moudu are u dududuudu
 mokxosi wa basadi xe mosetsana e le xoxopa.
 Fao mathari kamoka ba kxobokana, ka Lapeng
 ba tsena ka ntlong ka ye enang le motsei
 bare na o o seng mo? pletola ke tlile xo nwa
 Letsoken. O tsweeng? panti ke tware pudi
 fao ba bita mosetsana bare e tla ka mono
 xe a tsena, bare fetela kwa Letla Lehlasing
 (Lexoxong) xe a dula bare, a o a mo bona ke yaa
 monna wa xaxo o seke wa motwenya xotlo
 xa lehono, xona fao o fiwa molas bare monna
 o a mona motho yo ~~o~~ e sale ngwana.
 xe aboile. Lesoxana xe a buile ba xaba ba thoma xo phutha
 xore na se ka seke ra ntša mekxokwana yela
 ra yo nyala? Ka fao ba tla bea letsatši, xe
 ba tlile xo tla tswa dikxomo xoba le dipudi
 xoba le dinken. xaele kxomo tse o thselang le lesome
 (10) le dipudi xoba ~~le dinken~~ le dinken tse
 (15) hlano. Kxomo tse pedi ke xore kxomoka
 namane ya thsadi e fiwa leina bare ke
 tšwetši ya ka xae. ya sesading ke ya
 mmaxe mosetsana. Kxomo ka namane ya tona
 ya bare ke sepe sa kxoro ke ya semang ya
 papaxe ngwana kxomo ete e a di bofa ~~ka~~
 e di isa ka xae.
 pudi ke thipa ya tona

f

K34/57

453

Kxomo tse di iswa ke masoxana a mabedi
 Le basetsama ba ba bedi, e seho masoboro
 leka ~~le~~ lefa la ntša mmamasoboro
 ba ba xo di isa ba bitwa ~~le~~ baxwe, bgaletsa
 Monna wa mosetsama a bitwa moxwe
 tsela tša xo sala di bitwa mmutele wa tšona
 xape xe o sa ntša thipol xe dihwile xaba di bui
 ba tla tla xo wena mong wa tšona.

~~ba baxwe,~~ Xe batho bale ba xo isa dikxomo, ba buile,
 yena motsei o ya xo dya mase adikxomo
 tša xaxwe, ka moraxo xa fao o tla yo
 bona kxoro, fao xa sa ya xoxela
 ka xae. o ya a tawere pudi. a xoxela
 Kxorong. Banna basebitšang basetsama ba tle
 ba tšee moxwe bona ba tla ba kwatama
 ba ~~lotš~~ lotš ^{a omma a} tšea kobo xe a tšena
 ka xae. a e khurumetsa hloxo xe a tšena
 ntlong. ka moraxo a bitwa tau eka
 modya treleng mafoke a hloka moise. xe a tšile
 are xo yena ke tšile xo xo kxopela mosadi: f
 fao o ^{tho} tsibisa ba mosetsama taba ye, lebona
 ba tla tsibisa ba xa bo bona bare ba xa mketse
 bakxopela mosadi. ka fao ba tla re ka eng?
 pletolo ka pudi xoba kxomo. fao xe xo sese-
 baka ba tla re marixa-akxaxeng (kexore ka
 kxwedi tše di tlang)

453

g

K34/57

xe xona le nako base xo ~~sa~~ yena yo
lokisa ~~dika~~ apa o tsa sesadi (bosadi) Fao
tla boyela xae a tšibisa batwadi xore ba re
file mosadi ka fao ba xaba ba thona xo
nyaka mosese wa kxomo le tšetho ya pudi.
Ka mo xeo ke tšibiso xo bolle xore ngwana oa
xorona. ba bo lesoxana le bone byalo
ka fao metwalle ka moka e tšea mabele xabo
lesoxana lexona byale ka xabo moxana.
Fao xo be wa lebaka xore menyakya e tšile
e lebane. xe di dya di batametse moxwe o ya
xa bo mosadi. ka tšiti tse ~~ntšho~~
ngwetši ya khuta (xe iphilla) e sale ka
bosasa xe e le dikela basetana ^{na mntšeng} be yo
nyaka ngwetši ba tsamaea le motse ba lia
moropa ka kōna ye ^{mo} mola ^{re} nyaka re inyakela
M : m : e : e : d. ~~mi ni d~~
Mō la te nya ka ~~re~~

* m f m re: e: d' d: r. d d.
~~temphela~~ Nwe-tsi Mo Kxo ma tla
re inyakela

xe ba mofanane ba motlisa ka lapeng
xa xabo fao o apere tša sesadi e
laila re vina busiso kamoka dikosa tšē
so Kwina e xangwa e xaola mapi a nke le kxomo
e na le lkhufa byale ka mollo. swana ya ngwanete

K34/57

453

e lekhufa byang

{ m : m : x d : d : t : d : l : s : m : } { l : l : x d : d : t : d : l : s : m : }
 Kwina - na ~~gawu~~ e - xa la mafai ~~atla~~ le kxomo ^{lekhufa} ~~hamo~~

{ l : l : } { d : d : t : d : l : s : m : }
 la nthe le kxomo ena le khufa ka moko

Le bo nakana ya phala e a lla mohlaka motle xane ke badisa bakxomo motl mohlaka motle

Mantseditse di a lla mohlaka motle xane ke badisa.

Bosete

Byale ba bo mosetsana ~~ke mos~~ ba lauya ngwetse ngwana wa bona ba nyaka motla ya tswanetseng xo mofa leina bosadi yena yo o tla ntsa kxomo xaba pudi are ke Mmaxe mokele. xe a tsewe ke baxabo eka ba ^(Mmaxe moloko) Mmamoloko xoba Mmamonyaxabo xe yo mongwe wa xabo a kile a tšewa ke ba leloko le etlaba mmamolatelole xoba ~~na~~ mmamolatlaxo. xe ka lapeng le a tsewang ka tang xona xo hile yo mongwe wa batswadi eka ba mmaselelo xoba mmamarope. ke xore maina ~~ba~~ e lengwe ke la bo ~~lesona~~ Lesoxana le ngwe ke li xabo. ke fetor fao. End. 5.453.

walena eo mongwane
 Christophe Alpheus Mokuasa